

Nr 381.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften; given Stockholms slott den 28 januari 1919.

Under återopande av härvid fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härigenom föreslå riksdagen att antaga bilagda förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Förslag till förordning

om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

Härigenom förordnas, att 4 och 5 §§ i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften skola upphöra att gälla, samt att 3, 7 och 33 §§ i samma förordning skola, 3 och 7 §§ i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

I avseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 7 § nämnda undantag, denna tariff:

	1 Avd.		2 Avd.		3 Avd.		4 Avd.		5 Avd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.

<i>Avskrift</i> — — — — ändamål.										
› ur fartygsregistret; se <i>Fartygsregistret</i> .										
› ur fastighetsregister; se <i>Fastighetsregister</i> .										
› annan, varje ark	—	50	—	50	—	50	1	—	1	—

<i>Bevis</i> — — — — utgivande.										
› rörande anmälan om idkande av handel eller annat näringsyrke	3	—			3	—	3	—		
› rörande tillstånd att innehava explosiva varor; lika med <i>Utslag under rubrik</i> .										
› rörande tillstånd att hålla upplag eller förråd av eldfarliga oljor; lika med <i>Utslag under rubrik</i> .										

	1 Avd.		2 Avd.		3 Avd.		4 Avd.		5 Avd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
<i>Bevis</i> rörande tillstånd att utöva tillverkning i skattefritt bryggeri						50				
» rörande tillstånd att utöva detaljhandel med rusdrycker eller med pilsner; lika med <i>Utslag under rubrik.</i>										
» annat, rörande tillstånd att utöva näring eller yrke; lika med <i>Tillståndsbrev.</i>										
» över verkställd deklARATION angående arv eller gåva . . .										

<i>Frisedel</i>										
<i>Fullmakt</i> för hovrättskommissarie							10			
» för notarius publicus:										
i Stockholm och Göteborg	100									
i övriga städer	25									
» för mäklare eller skeppsklarerare:										
i Stockholm och Göteborg	200									
i övriga städer	50									
» för kyrkoherde att vara prost över egen församling .	50									
» å karaktär av ämbete eller tjänst förses för den, som är eller varit i allmän tjänst, med stämpel till belopp av 20 kronor för varje fulla 100 kronor av den ordinarie lön, som åtföljer dylik eller därmed jämförlig beställning, men för annan person till belopp av 70 kronor likaledes för varje fulla 100 kronor av sådan lön.										
» annan										
<i>Förbud</i> mot nyttjande av fartyg eller fartygs inrättningar, besked därom										

<i>Förmyndarkammarens uträkning</i> & omyndiges medel										
<i>Förordnande</i> , varigenom ämbete eller tjänst tillsättes; lika med <i>Fullmakt.</i>										
» , annat										

<i>Notarialprotest</i> ; se <i>Protest.</i>										
<i>Order</i> , varigenom beställning med lön på stat tillsättes										
<i>Pass</i> , fiske										

<i>Utdrag</i> — — — — <i>Protokoll.</i>										
» av fastighetsregister; se <i>Fastighetsregister.</i>										
» av straffregister; se <i>Straffregister.</i>										

7 §.

Från — — — — befriad.

Dessutom — — — — tjänsten.

Frihet från stämpel enligt detta kap. — dock icke med avseende å avskrift och bevis, som på begäran utfärdas till annan än part — äger jämväl rum i mantals- och kyrkoskrivningsmål; i bevillningsmål och mål angående kronans ränta och tionde; i frågor rörande debitering, avskrivning eller restitution av kronoutskylder, utbetalning av rese- och trakta-mentsersättning, stämpelavgifter, kommunala eller andra allmänna avgifter, markegångssättning, åsättande av rotering, fastställelse å avsöndring av jord, vattenfall, fiske eller annan dylik lägenhet eller å sådan avstyckning av område, som omförmäles i 5 kap. i lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, då avstyckningsförrättningen avser avstyckning av jord om sammanlagt högst tre hektar, anmärkning vid offentliga räkenskaper, redogörelse för allmänna medel, utsyning av skog å allmänning eller ekars fällande å kronojord, tillverkning och inlösen av salpeter och tvist om värvning; i sådana på förvaltningsmyndighets prövning beroende ärenden, som röra utbekommande av pensions- eller därmed jämförligt understödsbelopp eller som angå syner å ryttare-, soldat- eller båtsmanstorp; i ärenden, som avses i lagen rörande avgäld från avsöndrad lägenhet eller i lagen angående avlösning av sådan avgäld; i ärenden, som anhängiggjorts hos justitiekanslersämbetet eller riksdagens justitieombudsman eller riksdagens militieombudsman; i mål och ärenden, som anhängiggjorts hos konsulardomare eller konsularrätt enligt lagen om konsularjurisdiktion den 5 juni 1909; i mål, avseende värnpliktigs besvär över beslut, varigenom böter blivit honom enligt värnpliktslagen ådömda; i ärenden angående understöd åt värnpliktigs hustru och barn; i mål angående överträdelse av lagen angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning; så ock i ärenden angående arbetarskyddslagstiftningens tillämpning, vilka handläggas av befattningshavare inom yrkesinspektionen.

Konungen — — — — hamnar.

33 §.

Ansvarighet därför, att expedition i vederbörlig ordning förses med stämpel, åligger vid statsdepartementen och hovexpeditionen den tjänste-

man, till vilkens tjänstebefattning hörer att hålla expeditionen vederbörande till handa, samt vid övriga myndigheter den tjänsteman, som för expeditionen ansvarar; dock att, där annan tjänsteman vederbörligen förordnats att stämpelbeläggningsen verkställa, ansvarigheten åligger denne.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1920; dock att vad i andra stycket av 33 § enligt dess nuvarande lydelse finnes stadgat skall fortfarande gälla i fråga om årsredogörelser, som avse tiden före nämnda dag.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 januari
1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

— — — — —
Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson anförde här-
efter:

Jag har nu att anmäla några förslag till ändringar i olika avse-
enden av förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

Avskaffande
av stämpel-
avgiften å
fullmakter,
konstituto-
rial och för-
ordnanden
på ämbeten
och
tjänster.

Den 9 april 1918 inkom 1915 års kommission för gemensamma
avlöningsbestämmelser vid kommunikationsverken m. fl. verk till Kungl.
Maj:t med en framställning om åtgärders vidtagande för genomförande,
om möjligt från och med år 1919, av sådan ändring i gällande stämpel-
förordning, att fullmakter, konstitutorial och förordnanden på ämbeten
eller tjänster bleve fria från stämpelavgift.

Utav en i kommissionens betänkande intagen översikt över tidigare
bestämmelser i ämnet framgår följande:

Stämpel såsom skatteform, vilken först lärer hava kommit till användning i Holland, infördes i vårt land genom ordning och stadgar om inseglat papper eller charta sigillata den 4 december 1660. I denna författning stadgades, bland annat, att fullmakter, vocationer eller instructioner på ämbeten skulle skrivas på stämplat papper. Stämpelavgiften utgick därvid i förhållande till den avlöning, som medföljde ämbetet. Huruvida denna bestämmelse gällde av Konungen utfärdade fullmakter synes tvivelaktigt. Enligt en den 23 december 1686 utfärdad ny stämpelförfattning voro nämligen fullmakter, vocationer eller instructioner och collationer på ämbeten, som utgingo under konungens namn, uttryckligen undantagna från dylik stämpelavgift.

Vid sidan av den egentliga stämpelavgiften skulle emellertid enligt förordning den 11 mars 1687 med däri sedermera gjorda tillägg och ändringar utgå s. k. chartae-sigillatae recognitionsavgift för fullmakter och dylika handlingar, utfärdade av Kungl. Maj:t och vissa offentliga myndigheter, i förhållande till den vederbörande tillagda avlöning.

Genom en den 23 juni 1718 utfärdad stämpelförfattning förklarades, att även fullmakter, utfärdade av Kungl. Maj:t, skulle skrivas på stämplat papper.

De tid efter annan utfärdade stämpelförfattningarna, bland vilka särskilt är att märka en förordning angående stämplat papper av den 14 januari 1748, innehöllo ungefär likartade bestämmelser beträffande stämpelbeläggning av fullmakter.

Vad chartae-sigillatae recognitionsavgiften beträffar, stadgades genom förordning den 29 juni 1762, att sådan avgift skulle utgå ej blott för fullmakter å tjänster utan även för förbättringar på avlöning samt för arvoden, »som efter stat kunna bestås», och bestämdes avgiften till viss procent av ett års lön, förbättring eller arvode.

Sedan i avseende å nyssnämnda förordning av år 1748 under senare delen av 1700-talet företagits åtskilliga ändringar, utfärdades förnyad förordning angående stämpelpappersavgiften den 10 juni 1803, vilken emellertid i sin ordning under de närmaste åren ersattes av nya författningar.

Den enligt 1687 års författning utgående chartae-sigillatae recognitionsavgiften hade alltjämt bibehållits, men genom Kungl. Maj:ts kungörelse den 8 januari 1824 angående stämplade pappersavgiften förklarades recognitionsavgiften skola inbegripas i stämpelpappersavgiften, vilken bestämdes för fullmakter till i allmänhet sex procent av föregående års inkomster av tjänsten ifråga. Genom Kungl. Maj:ts kungörelse angående stämplade pap-

persavgiften den 23 januari 1830 fastställdes avgiften för fullmakter till fem procent av lönen, sportler däri inberäknade.

Under benämningen kansligebühr hade från äldre tider utgått lösen för expeditioner från Kungl. Maj:ts kansli, varjämte för dylika expeditioner erlagts s. k. sigillpenningar. Dessa avgifter tillföllu under en längre tid tjänstemän och betjante vid kansliet såsom löneförmåner, men vid 1834—35 års riksdag beslöts i sammanhang med löne reglering för nämnda befattningshavare, att alla sportler inom kansliet — med undantag allenast av lösen för avskrifter och diariebevis — skulle upphöra och i stället utgå till kronan såsom stämpelavgift.

Erforderliga bestämmelser i detta hänseende inflöto i Kungl. Maj:ts kungörelse angående stämplade pappersavgiften den 16 maj 1835. Där i stadgades nämligen, att handlingar, för vilka förberörda kansligebühr eller sportler tillföre utgått, skulle jämte den vanliga stämpelavgiften karteras till ett sportlerna motsvarande belopp enligt viss tariff. För fullmakter och konstitutorial å tjänster med lön skulle sålunda i stället för nämnda sportler beräknas 1 $\frac{1}{2}$ procent å lönen eller sammanlagt med den vanliga stämpelavgiften, vilken bibehölls vid 5 procent, tillhoppa 12 $\frac{1}{2}$ procent. Därtill skulle för expeditioner från Kungl. Maj:ts kansli komma ytterligare en särskild stämpelavgift av i allmänhet en riksdaler banko i stället för de forna sigillpenningarna.

I fråga om konstitutorial »på behaglig tid» samt förordnanden »tills vidare» hade redan tidigare stämpelskyldigheten varit reglerad efter grunder, som i huvudsak överensstämde med de för fullmakter i allmänhet gällande, ehuru stämpeln utgick med något lägre belopp. Detta iaktogs jämväl i 1835 års författning.

De sålunda angivna bestämmelserna återfinnas i huvudsak oförändrade uti de stämpelförfattningar, som därefter tid efter annan utfärdades.

Enligt Kungl. Maj:ts påbud angående Vadstena krigsmanshuskassas inkomster den 31 december 1689 samt reglementet för amiralitetskrigsmanskassan den 26 oktober 1838 med flera stadganden skulle i allmänhet vid befordringar, transporter och löneförhöjningar inom krigsmakten erläggas s. k. avancementspenningar eller befordringsavgifter till förenämnda kassor. Vid 1850—51 års riksdag beslöts emellertid, att ifrågavarande avgifter skulle utbytas mot stämpelavgifter och kassorna i stället tilldelas bestämda statsanslag. Med anledning därav infördes i stämpelkungörelse den 21 november 1851 bestämmelse i sådant hänseende.

Vid 1853—54 års riksdag yrkades i särskilda motioner upphävande av eller lindring i stämpelskyldigheten för fullmakter och konstitutorial

å verkliga tjänster. Det framhölls därvid, bland annat, att dylika stämpelavgifter, som utginge vid en tidpunkt, då tillträdet av en tjänst ofta fordrade flera andra utgifter såsom för flyttning, bosättning, ekipering m. m., särskilt med hänsyn till de för det dåvarande bestämda stämpelbelopp med skäl kunde hänföras till de oegentligaste och mest betungande bevillningstitlar.

Rikets ständer anförde med anledning härav uti skrivelse den 18 oktober 1854, bland annat, att ständerna med avseende å ämbets- och tjänstemäns i allmänhet knappa lönevillkor ansett det vara av billighet påkallat att bereda någon lindring i de dryga avgifter, varmed dessa löner vore betungade. Ständerna hade fördenskull funnit skäligt, att vid befordran i samma tjänsteväg från en tjänst till annan stämpelpappersavgiften för fullmakter och konstitutorial skulle utgå endast efter det belopp, som motsvarade skillnaden mellan de löneinkomster, som tillträdades, och dem, som förut innehafvs.

I kungörelse den 21 november 1854 angående stämpelplade pappersavgiften intogs därefter bestämmelser av det i riksdagens skrivelse angivna innehåll.

Vid 1856—58 års riksdag väcktes ånyo motioner i syfte att fullmakter och dylika handlingar måtte helt befrias från stämpel, men föranledde dessa motioner icke till någon ständernas åtgärd. Däremot beslutades i fråga om bestämmelserna rörande stämpelbeläggning vid tillträde till högre avlöning vissa förtydliganden, som infördes i en stämpelfattning av den 27 november 1857.

Vid 1859—60 års riksdag blevo bestämmelserna rörande stämpelbeläggning omarbetade, och vidtogs därvid den ändring uti nu ifrågasvarande avseende, att den del av stämpelavgiften för av Kungl. Maj:t utfärdade fullmakter m. m., som motsvarade kansligesbühr och sigillpennningar, bortföll. Då likväl den, som från rikets ämbetsverk och andra offentliga myndigheter erhöll fullmakt eller dylik handling, var skyldig att erlägga lösen för själva expeditionen, ansågs ett fixt belopp av sex riksdaler böra i stället för expeditionslösen utgå för varje från Kungl. Maj:ts kansli utfärdad dylik expedition.

Bestämmelser i enlighet med ständernas sålunda fattade beslut inlöto ock i stämpelkungörelse den 30 november 1860.

Vid 1862—63 års riksdag förelåg ånyo motion om fullständig stämpelfrihet för fullmakter och dylika handlingar. I anledning härav yttrade bevillningsutskottet uti avgivet betänkande, att det ekonomiska förhållandet mellan staten och dess tjänstemän rätteligen borde vara så ordnat, att ämbetsmannen bleve gottgjord för den möda och den omtanke, han

åt det allmännas tjänst ägnade, utan att han annorlunda än varje annan medborgare i mån av förmögenhet eller inkomst borde bidra till fyllande av statens behov. Med hänsyn emellertid till tjänstemännens kort tid förut beviljade löneförhöjningar samt den vid nästföregående riksdag medgivna nedsättningen av stämpelavgiften för de från Kungl. Maj:ts kansli utgående expeditioner, ansåg sig utskottet icke för det dåvarande med hopp om framgång kunna understödja motionärens framställning.

Vid samma riksdag medgavs dock befrielse från stämpel för fullmakter å vissa lägre tjänster.

För konstitutorial och förordnanden på behaglig tid nedsattes också stämpelavgiften till att omfatta allenast det mot expeditionslösen svarande beloppet.

Vid 1865—66 års riksdag väcktes åter motion om stämpelfrihet för fullmakter, konstitutorial och förordnanden, därvid särskilt framhölls, att stämpelavgiften för dylika handlingar saknade stöd av någon antaglig princip och vore obillig samt för ämbets- och tjänstemännens betungande.

Bevillningsutskottet medgav uti avgivet betänkande, att ifrågavarande stämpelavgift svårligen kunde från billighetens synpunkt försvaras, men då samma anmärkningar i mer eller mindre mån gällde åtskilliga andra slag av dylika avgifter, samt någon betydlig minskning i denna statsinkomst icke borde ifrågasättas, avstyrkte utskottet motionen. Riksdagen fattade sitt beslut i överensstämmelse med utskottets förslag.

Bestämmelserna i detta ämne, såsom de efter sistnämnda riksdag sammanfattades i 1866 års stämpelkungörelse, förblevo sedan oförändrade en tid framåt.

I en vid 1875 års riksdag väckt motion föreslogs emellertid, att stämpelavgiften för fullmakter och dylika handlingar skulle sänkas från fem till en procent å hela lörens årsbelopp, dock med bibehållande av den särskilt stadgade stämpelavgiften av sex kronor för fullmakter, konstitutorial och förordnanden, utfärdade av Kungl. Maj:t. Såsom skäl för denna framställning anfördes, bland annat, att ifrågavarande beskattning icke vore väl grundad eller billig, då det icke syntes rätt, att en så stor avgift som fem procent å lönen erlades för förmåner, av vilka man ännu icke kommit i åtnjutande, och vilka för övrigt borde gottgöras med arbete, helst den, som i enskild mans tjänst uppbure lika stora inkomster, ej betalade en dylik avgift, samt ämbets- eller tjänstemannen, sedan han kommit i åtnjutande av lön, därför erlade skatt och inkomstbevillning lika med andra medborgare. Då statens finanser sådant medgäve, ansåges också

rättelser och nedsättningar i alltför höga och icke välgrundade skattetitlar böra äga rum.

Den i motionen föreslagna nedsättningen av stämpelavgiften vann ock riksdagens bifall. I sin skrivelse i ämnet yttrade riksdagen, att densamma funnit ifrågavarande då utgående stämpelavgift för hög, helst i betraktande därav, att densamma skulle erläggas vid en tidpunkt, då tjänstemannen, innan han ännu kommit i åtnjutande av den med tjänsten förenade lönen, ganska ofta fick i och för sin befordran vidkännas andra betydliga utgifter såsom t. ex. för flyttning till en ort från en annan och dylikt. Den sålunda medgivna nedsättningen av stämpelavgiften iaktogs vid avfattningen av 1875 års stämpelkungörelse.

Vid 1883 års riksdag antogos helt omarbetade bestämmelser beträffande stämpelavgiften. Enligt dessa skulle den fixa stämpelavgiften av 6 kronor för av Kungl. Maj:t utfärdade fullmakter icke vidare förekomma. Även ifråga om de i förhållande till avlöningen utgående stämpelavgifterna vidtogos vissa ändringar.

Dessa bestämmelser inflöto i den stämpelförordning, som utfärdades den 6 september 1883, och till denna ansluta sig i det stora hela de därefter i ämnet utfärdade författningarna.

Gällande stämpelförordning av den 19 november 1914 innehåller beträffande stämpelbeläggning av ifrågavarande handlingar i huvudsak följande bestämmelser.

Gällande bestämmelser i ämnet.

Fullmakt för ledamot av statsrådet och för riksdagsman samt fullmakt eller diplom för konsul eller vice konsul, som icke åtnjuter fast avlöning, äro stämpelfria. Stämpel skall däremot åsättas fullmakt: för hovrättskommisarie till belopp av 10 kronor, för notarius publicus i Stockholm och Göteborg till belopp av 100 kronor samt i övriga städer till belopp av 25 kronor, för mäklare eller skeppsklarerare i förstnämnda två städer till belopp av 200 kronor samt i övriga städer till belopp av 50 kronor, och för kyrkoherde att vara prost över egen församling till belopp av 50 kronor. Fullmakt å karaktär av ämbete eller tjänst skall förses med stämpel för den, som är eller varit i allmän tjänst, med 20 kronor för varje fulla 100 kronor av den ordinarie lön, som åtföljer dylik eller därmed jämförlig beställning, men för annan person till belopp av 70 kronor, likaledes för varje fulla 100 kronor av sådan lön. Vad slutligen angår annan fullmakt å ämbete eller tjänst, skall fullmakt för den, som första gången undfått befordran till ämbete eller tjänst med ordinarie lön, förses med stämpel efter 3 kronor för varje fulla 100 kronor av lönen, men för den, som erhållit befordran, som medför högre lön, stämpelbeläggas

med 3 kronor för varje fulla 100 kronor av skillnaden mellan den stämpelavgift underkastade lön, löntagaren näst förut innehaft, och den, som erhålles. Stämpelbeläggning på sist angivna sätt äger jämväl rum vid löneförhöjning till följd av ålderstillägg, därmed jämförlig uppflyttning från lägre till högre lönegrad eller lönerereglering. I fråga om ämbete eller tjänst, som icke medför rätt till tjänstgöringspenningar, beräknas stämpel för allenast två tredjedelar av lönen. — Konstitutorial, förordnande eller protokoll, varigenom ämbete eller tjänst tillsättes, stämpelbeläggas enligt samma grunder som fullmakt. Förordnande eller konstitutorial att å viss tid eller tills vidare förvalta ämbete eller tjänst stämpelbelägges, då därmed följer rätt till den med ämbetet eller tjänsten föränte inkomst, med 3 kronor inom de fyra första avdelningarna i stämpelförordningen och med 6 kronor inom den femte. Annat förordnande är stämpelfritt.

Vid sidan av ovannämnda stadganden, som samtliga innefattas uti den i 3 § av stämpelförordningen upptagna tariffen, finnas i 4, 5 och 33 §§ samma förordning meddelade såväl ytterligare bestämmelser för beräkning av ifrågavarande stämpelavgift som ock erforderliga kontrollföreskrifter.

Sistnämnda tre paragrafer äro av följande lydelse:

4 §. I avseende på stämpel till fullmakter och andra handlingar, genom vilka ämbeten eller tjänster tillsättas, iakttages:

1. Indelt lön skall i värde beräknas efter nästföregående årets markegång.
 2. Är avlöningen fördelad i lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg, beräknas stämpel å *lönen och ortstillägget tillsammans*. Är åter avlöningen fördelad endast i lön och ortstillägg, betraktas vid stämpelbeläggningen ortstillägget såsom tjänstgöringspenningar, och stämpel skall alltså beräknas å *hela lönen*. Vid stämpelbeläggning av handling, varom här är fråga, skall dock i intet fall stämpel beräknas å ortstillägg (dyrortstillägg, kallortstillägg), som enligt gällande lönestat åtnjutes av ämbets- eller tjänsteman vid beskickningar eller konsulat eller åtföljer tjänst, vars innehavare är underkastad skyldigheten att efter vederbörande ämbetsmyndighets beprövande låta förflytta sig till tjänstgöring från ort till annan, eller vars utgående eljest är av oviss eller mera tillfällig natur.

3. Fullmakt å ämbete eller tjänst i kungl. hoven ävensom av sådan beskaffenhet i allmänhet, att lön på stat därmed ej åtföljer eller först framdeles kommer att åtnjutas, förses med stämpel enligt de för fullmakt i allmänhet bestämda grunder, därvid stämpeln beräknas å den ordinarie lön, som åtföljer dylik eller därmed jämförlig beställning. Härvid iakttages, att beräkningen sker för fullmakt i regemente eller kår eller i armén, flottan eller kustartilleriet efter staten för det regemente eller den kår, varest den befordrade tjänar, för oplacerade i armén kvarstående officerare efter för regemente vid armén gällande stater samt för de särskilda generalsgraderna i armén och kustartilleriet efter den för arméfördelningschef bestämda lön, allt med beräkning av lägsta lönen inom graden, därest olika löner inom samma grad finnas.

5 §. Ämbets- eller tjänsteman må ej tillgodojuta honom tillagd lön eller förhöjning däri, innan han hos den myndighet, där han äger uppbära lönen, uppvisat fullmakten, behörigen försedd med stämpel.

33 §. Ansvarighet därför, att expedition i vederbörlig ordning förses med stämpel, åligger vid statsdepartementen och hovexpeditionen den tjänsteman, till vilkens tjänstebefattning hör att hålla expeditionen vederbörande till handa, samt vid övriga myndigheter den tjänsteman, som för expeditionen ansvarar; dock att, där annan tjänsteman vederbörligen förordnats att stämpelbeläggningsen verkställa, ansvarigheten åligger denne.

Till kontroll dära, att fullmakt, konstitutorial eller annan handling, som grundlägger rätt att uppbära avlöning, blivit behörigen stämpelbelagd, skall vid varje årsredogörelse över utbetalta avlöningsmedel redogöraren föga särskild förklaring av innehåll, att envar av de i redogörelsen upptagna löntagare, som under året tillträtt tjänst eller sådan löneförhöjning, som pakallat utgörande av stämpelavgift, för redogöraren uppvisat den handling, på grund av vilken avlöning blivit till honom utbetald, samt att den förretda handlingen därvid befunnits vara belagd med stämpel till behörigt belopp. Har under året icke förekommit sådan förändring i avseende å den i redogörelsen upptagna personalens avlöning, som pakallat utgörande av stämpelavgift, skall detta förhållande i redogörelsen särskilt anmärkas.

Den gång efter annan väckta frågan om stämpelfrihet för fullmakter, konstitutorial och förordnanden har även under senare tid dragit uppmärksamheten till sig. Vid 1902 års löneredgeringskommittés betänkande (LI) av den 14 november 1916 rörande reglering av löneförhållanden m. m. för vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, vilket betänkande låg till grund för Kungl. Maj:ts framställning i ämnet till 1917 års riksdag, fanns fogad en reservation av en av kommitténs ledamöter, som däri anförde, bland annat, följande:

«I realiteten innebär bestämmelsen om skyldighet för befattningshavare att betala stämpelavgift för fullmakt o. d. — oavsett en del därav föranlett onödigt skriveri — ingenting annat, än att staten ger med den ena handen och tar tillbaka med den andra. Staten får dock icke hela det belopp, som avkräves befattningshavaren, ty en del därav utgår såsom provision till den tjänsteman, som ombestyr stämpelbeläggningsen samt uppörd och redovisning av stämpelavgiften.

Saken kan synas vara av föga betydelse. Då emellertid det syfte, man genom stämpelbeläggningsen velat vinna — en liten reduktion av statstjänarnas enligt stat utgående avlöning — lätteligen kan vid en ny löneredgerings uppgörande ernås genom avlöningarnas bestämmande till visst nettobelopp, förefaller det mig vara skäl att, i nu förevarande sammanhang, befria ifrågavarande befattningshavare från skyldigheten att för framtiden erlægga dylik stämpelavgift.

*Reservant
inom 1902
års löne-
reglerings-
kommitté.*

För vinnande av önsklig likformighet samt för att i någon, om än ringa mån motverka avlöningarnas i följd av penningvärdets sjunkande alltjämt fortgående värdeminskning, torde en dylik frihet från stämpelavgift bära på en gång medgivas samtliga befattningshavare i statens tjänst.»

1915 års av-
löningskom-
mission.

1915 års kommission för gemensamma avlöningsbestämmelser vid kommunikationsverken m. fl. verk anför i sin ovanberörda framställning, bland annat, följande.

Att ifrågavarande stämpelavgift oaktat de för dess upphävande anförda vägande skäl likväl alltjämt kommit att kvarstå, hade uppenbarligen haft sin grund i statsfinansiella förhållanden. En förklaring i sådan riktning lämnades också av vederbörande departementschef vid framläggande av förslag till ny stämpelförfattning vid 1883 års riksdag. Efter att hava erinrat, hurusom beträffande den direkta beskattningen tillämpades grundsatsen att icke göra någon åtskillnad mellan inkomster av olika slag, framhöll departementschefen, att det för skattesystemets fullständigande vore nödigt att genom supplementär beskattning söka träffa sådana inkomstkällor, vilka framför andra kunde anses äga större skatteförmåga. Då inkomst av lön, som åtföljde ämbete eller tjänst, enligt hans mening måste genom den trygghet för framtiden, som vore därmed förenad, vara av långt högre värde än sådan inkomst, som bereddes genom tillfälligt arbete, ansåg departementschefen goda skäl förefinnas att vid utfärdande av den handling, som vore grundläggande för rättigheten till lönen, för berörda högre värde utkräva något efter lönens belopp lämpat skattebidrag.

Mot den uppfattning, som sålunda kom till uttryck i berörda departementschefs yttrande, syntes det kommissionen med skäl kunna invändas, att inom det moderna samhällslivet funnes ett stort antal befattningar, vilka, utan att vara statstjänster, likväl beredde sina innehavare ungefär samma tryggade ställning som dessa. Exempel härpå erbjöde kommunala tjänster samt befattningar hos större industriella och andra företag. Härtill kom, att statstjänarna numera ingalunda intoge någon företrädesställning i ekonomiskt hänseende framför andra grupper av medborgare, utan tvärtom i många fall kunde anses vara ogynnsammare ställda än dessa senare. Vid angivna förhållande torde väl icke fog förefinnas att genom ifrågavarande stämpelskyldighet hårdare beskatta statstjänare än andra medborgare.

Återstode frågan, huruvida den nämnda stämpelbeskattningen vore av den betydelse för statens budget, att densamma av statsfinansiella skäl icke kunde undvaras.

Till belysande av detta spörsmål hade kommissionen, då några exakta uppgifter rörande statens inkomst av nu ifrågavarande stämpelbeskattning icke funnes tillgängliga, sökt att göra en överslagsberäkning. Med utgångspunkt från en del av kommissionen infortrade uppgifter från statens järnvägar, postverket och telegrafverket hade kommissionen beräknat, att under normala förhållanden, d. v. s. fränsett lönereregleringar, statens nettoinkomst torde kunna anses uppgå till omkring 100,000 kronor om året.

Om också nämnda summa i och för sig vore ganska avsevärd, torde dock ett eftergivande av denna inkomst vara av försvinnande betydelse i jämförelse med de övriga krav, som ställdes på statskassan för beredande av skälig avlöningsförbättring åt statstjänstemännen, och torde i varje fall icke nämnvärt inverka på statsbudgeten.

Då sålunda enligt kommissionens förmenande icke heller statsfinansiella skäl motiverade bibehållandet av ifrågavarande stämpelavgift, hade kommissionen kommit till den bestämda uppfattningen, att denna särskilda beskattning av statstjänare icke längre kunde ur någon synpunkt anses motiverad utan borde upphöra att gälla.

Det torde emellertid i detta sammanhang böra uppmärksammas, att, därest dylik stämpelfrihet skulle medgivas, den provision, de befattningshavare, som hittills omhänderhaft stämpelbeläggningsen samt uppbörd och redovisning av de inflytande stämpelmedlen, ägt uppbära för detta bestyr, icke vidare skulle komma att utgå. Detta förhållande torde dock icke behöva medföra någon betänklighet mot reformens genomförande. I avlöningsbestämmelserna för flertalet verk förekomme nämligen stadgande därom, att vederbörande skulle vara skyldig att underkasta sig eventuell ändring i de med tjänsten förenade sportler. Därest undantagsvis beträffande något verk dylikt stadgande ej meddelats, torde berörda sportelinkomst icke vara av någon nämnvärd betydelse och upphörande av densamma i varje fall kunna anses uppvägas av befrielse från arbetet med stämpelbeläggningsen och därmed förenade ansvaret för inflytande stämpelmedel.

Över kommissionens framställning har statskontoret inkommit med infortrat utlåtande av följande innehåll: *Statskontoret.*

De under stämpelskatten inrymda avgifter kunde i vårt land liksom i övriga länder, där sådan skatt vore införd, i stort sett hänföras till två till sin natur väsentligen åtskilda grupper, vilka i vår stämpelförordning angåves med de båda rubrikerna »stämpel till statsmyndigheternas expeditioner» och »stämpel till enskilda handlingar». Av dessa

kunde den förra väsentligen sägas vara en ersättning för någon av staten den enskilde beredd förmån, under det den senare vore att anse såsom en skatt i egentlig mening. I något enstaka fall kunde emellertid en avgift, tillhörande den förra kategorien, till följd av storlek eller beräkningssätt, i större eller mindre grad få karaktären av skatt, och detta torde kunna sägas vara förhållandet med stämpeln till fullmakter å ämbeten eller tjänster. Om också en dylik beskattning å statens tjänstemän kunnat i äldre tider anses motiverad av den särställning, dessa då intogo, torde dock kunna med fog ifrågasättas, huruvida numera avlöning, som utginge från staten, skäligen borde beskattas hårdare än annan avlöning. Den historiska utvecklingen å ifrågavarande område hade också gått i den riktningen, att denna stämpelskatt undan för undan minskats; och statskontoret ville för sin del ansluta sig till den av 1915 års avlöningskommission uttalade mening, att tiden nu kunde anses vara inne att låta ifrågavarande skatt helt bortfalla.

Då emellertid ej syntes föreligga något skäl att vid utnämningar och befordringar befria vederbörande från sådan stämpelavgift, som i allmänhet erlades för statsmyndigheters expeditioner, ansåge statskontoret, att ovanberörda fullmakter, konstitutorial och förordnanden borde förses med en med hänsyn till de avdelningar, till vilka statsmyndigheterna i fråga om stämpel hänfördes, lämpligen avvägd, för varje fall bestämd stämpelavgift.

Stämpelskatten å karaktärsfullmakter syntes lämpligen bära bibehållas vid sitt nuvarande belopp.

Statskontoret, som icke varit i tillfälle att förebringa någon vidare utredning rörande storleken av det belopp, ovanberörda skatt på avlöningar hittills inbringat, och som i allt fall ansåge den ifrågavarande skatten ur statsfinansiell synpunkt icke vara av den betydelse, att den enbart ur denna synpunkt borde bibehållas, hemställde på grund av det anförda, att 3 § av förordningen angående stämpelavgiften, i vad samma paragraf avsåge stämpel för fullmakt, måtte erhålla följande ändrade lydelse:

	1	2	3	4	5
	Avd.	Avd.	Avd.	Avd.	Avd.
Fullmakt — — — — — städer					
> för annan, å ämbete eller tjänst	3	3	6	10	20
> kyrkoherde					

Ovannämnda ändring torde även böra medföra, att 4 § i berörda förordning utginge, ävensom att i 5 § i förordningen orden »eller förhöjning däri» uteslötes.

Slutligen har en under september 1918 i Stockholm hållen kongress, *Statstjänst-
t-manna-
kongressen.* däri ett flertal sammanslutningar av statstjänstemän deltagit, hos Kungl. Maj:t hemställt om sådan ändring av gällande stämpelförordning, att fullmakt och konstitutorial å statstjänst bleve stämpelfria handlingar.

De föreliggande framställningarna rörande avskaffandet av ifrågorande stämpelavgift synas mig ej böra skjutas åt sidan. *Departement-
schefen.* Stämpelavgiften i fråga har redan tidigare upprepade gånger minskats och endast av hänsynen till statens finanser torde det kunna förklaras, att avgiften hittills bibehållits i den omfattning som skett. Jag har haft för avsikt att här lämna uppgift å de belopp, avgiften under de senare åren inbringat, men det har befunnits, att nämnda belopp icke utan avsevärda praktiska svårigheter låta sig uträknas, varför jag nödgats avstå därifrån. Jag delar emellertid den såväl av 1915 års avlöningskommission som av statskontoret uttalade uppfattningen, att icke heller den statsfinansiella synpunkten motiverar bibehållandet av denna numera erkänt obilliga, befattningshavarna i statens tjänst åvilande pålaga, utan att denna bör avlägsnas ur skattesystemet. Att härvid, på sätt statskontoret föreslår, vad ifrågasatt handlar angår uppställa fordran på sådan stämpelavgift, som i allmänhet erlägges för statsmyndigheters expeditioner, synes mig näppeligen följdriktigt. Därigenom skulle ju statens ämbets- och tjänstemän även för framtiden belastas med en, om ock jämförelsevis obetydlig utgift, vartill motsvarighet saknas beträffande personer anställda i kommunal och enskild tjänst.

Min ovan uttalade uppfattning leder givetvis därtill, att även de förordnanden att viss tid eller tills vidare förvalta ämbete eller tjänst, vilka för närvarande äro underkastade stämpelbeläggning, bliva därifrån fria. Likaledes bör någon stämpelavgift icke utgöras för *order*, varigenom beställning med lön på stat tillsättes.

Beträffande det av avlöningskommissionen påpekade förhållandet, att de befattningshavare, som hittills omhänderhaft stämpelbeläggningen samt uppbörd och redovisning av de inflytande stämpelmedlen, genom den ifrågasatta reformens genomförande skulle berövas den provision, som utgått för nämnda bestyr, finner jag sagda förhållande icke behöva giva anledning till någon betänklighet mot reformen. Den rätt att varda bibehållen vid de med tjänsten förenade inkomster, som vederbörande

befattningshavare må äga, torde nämligen ej sträcka sig därhän, att då inkomsten utgör provision å uppörd av någon skatt till staten, denna skatt skulle behöva bibehållas vid oförändrad höjd allenast för att vederbörande uppördsman ej skulle behöva vidkännas någon minskning av sina inkomster.

Om jag sålunda anser mig böra förorda medgivandet av fullständig stämpelfrihet för samtliga nu ifrågavarande slag av handlingar, gives det dock vissa fullmakter, där enahanda skäl till befrielse från stämpelavgift ej föreligga. Hit äro enligt min mening att räkna fullmakter för hovrättskommissarie, notarius publicus samt mäklare eller skeppsklarerare. Då de personer, som erhålla dylika fullmakter, icke äro att anse såsom verkliga befattningshavare i statens tjänst, synas mig de skäl, vilka i det föregående anförts för statens ämbets- och tjänstemäns befriande från skyldighet att i förevarande hänseende erlægga stämpelavgift, icke här äga tillämpning. Vad angår frågan om stämpelbeläggning av s. k. karaktärsfullmakter, och vissa andra därmed likartade handlingar, finnas skäl för en befrielse från eller nedsättning av stämpelavgiften. Emellertid anser jag mig ej böra i detta sammanhang taga ståndpunkt till berörda fråga, så mycket mindre som inom finansdepartementet för närvarande pågår utredning rörande behövligheten av mera omfattande ändringar i stämpelförordningen, och nämnda fråga därvid läser komma att tagas under omprövning.

Därest tariffen i 3 § av stämpelförordningen i ovan berörda hänseenden ändras i enlighet med av mig nu angivna riktlinjer, torde därjämte 4 och 5 §§ samt 33 § andra stycket böra utgå såsom obehöfliga.

Med hänsyn till svårigheten att beräkna minskningen i statsinkomsterna genom den av mig förordade reformens genomförande, och då i varje fall minskningen blir obetydlig i förhållande till stämpeluppbördens hela belopp, synes någon ändring icke böra vidtagas i den för riksdagen redan framlagda inkomstberäkningen.

Stämpelbe-
läggning av
tillstånds-
bevis för
utövande av
närings eller
yrke.

Sedan landssekreteraren i Södermanlands län, W. Fahlerantz, uti en den 26 oktober 1917 dagtecknad framställning underställt justitiekanslers-
ämvetet åtskilliga frågor rörande tillämpningen av gällande förordningar
angående stämpelavgiften och expeditionslösen samt justitiekanslersämvetet
i skrivelse den 28 november 1917 besvarat nämnda framställning, har äm-
betet samtidigt, enär berörda frågor kunde och även visat sig vara föremål
för olika uppfattningar och saken därför av ämbetet ansåges böra bringas
till Kungl. Maj:ts kännedom, till Kungl. Maj:t överlämnat såväl den från

Fahlerantz inkomna framställningen med därvid fogade handlingar som ock en avskrift av ämbetets svarsskrivelse till Fahlerantz.

I sin ovanberörda framställning anförde Fahlerantz bland annat:

Enligt 17 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av vin och öl skulle vid beviljande av rättighet till försäljning av sådan vara utfärdas »tillståndsbevis». Uti motsvarande bestämmelse i den där-
föret i ämnet gällande förordningen av den 24 oktober 1885 användes i stället uttrycket »tillståndsbevis». Detta uttryck begagnades också i Kungl. Maj:ts proposition till 1905 års riksdag med förslag till förstnämnda förordning ävensom i särskilda utskottets däröver avgivna utlåtande. Vid lagförslagets behandling i första kammaren framhöll en kammarens ledamot, att i andra författningar begagnades om beviljande av tillstånd ordet »tillståndsbevis», samt att det vore lämpligt, att man använde samma uttryck i ölförsäljningsförordningen som i övriga författningar. I anslutning härtill yrkades, att ordet »tillståndsbevis» skulle utbytas mot »tillståndsbevis». Den sålunda föreslagna ändringen godkändes av första kammaren. Vid samma lagförslags behandling i andra kammaren yttrade en ledamot: »I åtskilliga författningar, likartade med denna, talas om tillståndsbevis, men i detta författningsförslag står tillståndsbevis. Härav följer viss olikhet i avseende å avgiften. Nu har första kammaren antagit 17 § med den ändringen, att ordet tillståndsbevis utbyts mot ordet tillståndsbevis, och jag hemställer, att andra kammaren måtte antaga paragrafen med samma, sålunda ändrade lydelse.» Detta förslag bifölls. I riksdagens skrivelse, nr 172, hette det angående ifrågavarande paragraf: »Uttrycket 'tillståndsbevis' har blivit ersatt med 'tillståndsbevis', enär den i gällande förordning angående stämpelavgiften för tillståndsbevis stadgade stämpel ansetts för hög.» Det sålunda i förordningen influtna uttrycket »tillståndsbevis» hade föranlett, att hos många länsstyrelser, måhända de flesta, beslut angående bifall till ansökning om vin- eller ölförsäljningsrättighet hänfördes till »bevis, annat». Andra länsstyrelser åter behandlade dylika beslut såsom »resolution, innefattande huvudsakligt beslut». Slutligen funnes även länsstyrelser, som expedierade besluten i fråga såsom »tillståndsbevis för utövande av näring eller yrke».

Landssekreteraren
Fahlerantz.

Till närmare upplysning härom åberopade Fahlerantz tvenne vid skrivelsen fogade, den 13 november och den 4 december 1905 dagtecknade skrivelser från landssekreteraren i Göteborgs och Bohus län I. Billmanson.

Fahlerantz erinrade vidare därom, att jämväl i 28 § av förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker uttrycket

»tillståndsbevis» användes, och detta ej blott om medgivande av rätt till försäljning av vin och öl, utan även, i motsats till vad som i 1905 års brännvinsförsäljningsförordning vore fallet, om meddelande av tillstånd till försäljning av spritdrycker.

Ytterligare anförde Fahlerantz, så vitt nu är i fråga: Även om avgifter för ett par andra slag av expeditioner, nämligen tillstånd till realisation och till gårdfarihandel, hade, såsom av ovan åberopade skrivelser från landssekreteraren Billmanson framginge, olika meningar yppats hos länsstyrelserna. Likaså kunde tvekan råda angående stämpelbeläggning av resolutioner om tillstånd att tillverka eller innehava eller idka handel med explosiva varor, enligt 1905 års brännvinsförsäljningsförordning meddelade resolutioner om rättighet till olika slag av detaljhandel med brännvin samt tillståndsbevis enligt 4 § i förordningen den 10 oktober 1890 angående denaturering av brännvin för rätt att försälja sådan vara. Önskligt vore naturligtvis, att tydliga bestämmelser uti ifrågavarande hänseenden infördes i förordningarna om expeditionslösen och om stämpelavgiften.

*Justitiekanslers-
ämbetet.*

Justitiekanslersämbetet anförde uti sin svarsskrivelse till Fahlerantz i huvudsak följande:

Ämbetet ville såsom sin uppfattning uttala, att skälig anledning till anmärkning knappast kunde föreligga, därest i alla de fall, då expedition utfärdades rörande medgivet tillstånd att idka näring eller yrke, dylik expedition stämpelbelades i enlighet med vad i stämpelförordningen föreskrivits beträffande »tillståndsbevis för utövande av näring eller yrke». Någon avgörande betydelse syntes knappast kunna fästas därvid, att vederbörande författning föreskreve utfärdande av »tillståndsbevis» eller använde annan benämning.

Enär emellertid av vad i riksdagen förekommit vid antagandet av 17 § i förordningen om försäljning av vin och öl framginge, att riksdagen avsett, att beträffande de enligt samma paragraf utfärdade tillståndsbevis stämpel icke skulle debiteras såsom för tillståndsbevis, kunde denna omständighet utgöra anledning att för berörda bevis göra undantag från regeln. Vad i riksdagen förekommit torde dock icke böra förleda till en stämpelbeläggning såsom för »bevis, annat», en expedition, som näppeligen kunde anses vara den rätta för beslut i ett *ansöknings* ärende. Enligt ämbetets mening kunde i dessa ärenden skäligen debiteras den stämpelavgift, som stadgades för utslag eller resolution, som meddelades under rubrik och utgaves till part, vilken, utan särskild begäran, författningens enligt vore skyldig lösa utslaget eller resolutionen.

Vad anginge övriga av Fahlerantz avsedda expeditioner, torde anledning knappast föreligga att debitera lägre stämpelavgift än såsom för tillståndsbrev, med undantag dock för det fall att tillstånd att *innehava* explosiv vara meddelades utan samband med tillstånd att idka näring. Medgivande av dylikt innehav torde böra expedieras såsom resolution eller beslut, varom ovan förmäldes.

Sedan handlingarna i ärendet remitterats till statskontoret, har nämnda ämbetsverk uti avgivet yttrande anfört i huvudsak följande:

I anslutning till den av justitiekanslersämbetet i ämnet uttalade uppfattning ansåge statskontoret, att i de fall, då expedition utfärdades rörande tillstånd att idka näring eller yrke, dylik expedition i regel borde, oavsett om den benämndes »tillståndsbevis», stämpelbeläggas såsom »tillståndsbrev för utövande av näring eller yrke».

Häriifrån syntes emellertid tillståndsbevis för försäljning av vin och öl eller brännvin böra utgöra ett undantag. Beträffande de i öl- och brännvinsförsäljningsförordningarna den 9 juni 1905 omförmälda tillståndsbevis för sådan försäljning saknade visserligen frågan om stämpelbeläggning av dylika bevis praktisk betydelse vid det förhållande, att dessa förordningar upphörde att gälla med utgången av år 1918, men då enligt 27 § i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljningen av rusdrycker, vilken trädde i kraft den 1 januari 1919, vid beviljande av försäljningsrättighet tillståndsbevis skulle utfärdas, syntes med hänsyn härtill frågan om stämpelavgiften för sådan expedition böra klargöras. Att dylikt tillståndsbevis icke skulle stämpelbeläggas såsom »bevis, annat», torde utan vidare vara klart; och med hänsyn till vad i riksdagen förekommit vid utbytande i 1905 års ölförsäljningsförordning av det föreslagna uttrycket »tillståndsbrev» mot »tillståndsbevis», torde sådant bevis ej heller böra draga stämpel såsom för tillståndsbrev, utan torde detsamma böra, såsom av justitiekanslersämbetet ifrågasatts, i förevarande hänseende likställas med »utslag under rubrik».

Med den uppfattning, statskontoret ovan uttalat angående stämpel-skyldigheten för tillståndsbevis i allmänhet rörande utövande av näring eller yrke, följde, att enligt statskontorets mening de i ärendet särskilt omförmälda tillståndsbevisen för försäljning av denaturerat brännvin, verkställande av realisation, idkande av gårdfarihandel samt tillverkande eller idkande av handel med explosiva varor borde stämpelbeläggas såsom tillståndsbrev.

Vad beträffade expedition angående tillstånd att innehava explosiv vara utan samband med tillstånd att tillverka eller idka handel med

ligen böra stämpelbeläggas, torde man likaledes böra taga hänsyn till vad som föregick antagandet av 17 § i 1905 års förordning angående försäljning av vin och öl. Men om sålunda tillståndsbevis, som utfärdas enligt sistnämnda båda förordningar, icke böra beläggas med så hög stämpel, som stadgas för tillståndsbevis, torde det å andra sidan, på sätt justitiekanslersämbetet anfört, icke heller vara fullt egentligt att hänföra expeditioner, vilka i likhet med ifrågakomna tillståndsbevis innefatta beslut i *ansöknings*ärenden, under rubriken »bevis, annat». Riktigare synes vara att, såsom också föreslagits, behandla bevisen i fråga såsom utslag under rubrik, så mycket mera som överensstämmelse härigenom skulle vinnas i stämpelbeläggnings av expeditioner, som angå bifall till ansökan om försäljningsrätt, och expeditioner, som utfärdas rörande avslag därå. Tariffen i 3 § stämpelförordningen synes mig alltså böra kompletteras i denna riktning. Med hänsyn till den i ovannämnda förslag till förordning angående försäljning av pilsner föreslagna benämning å de maltdrycker, som nu kallas »pilsnerdricka», torde i stället för detta ord böra användas ordet »pilsner».

I likhet med justitiekanslersämbetet och statskontoret anser jag mig vidare böra förorda införandet av ett stadgande därom, att expedition angående tillstånd att innehava explosiv vara, då dylikt tillstånd meddelas utan samband med tillstånd att tillverka eller idka handel med sådan vara, i stämpelavseende skall behandlas lika med »utslag under rubrik».

Konsekvensen torde emellertid fordra, att samtidigt motsvarande bestämmelse införes beträffande expedition, innefattande tillstånd att hålla upplag eller förråd av eldfarliga oljor, då dylikt tillstånd meddelas utan samband med beviljande av tillstånd att tillverka eller raffinera eller idka handel med sådana oljor.

För tydlighetens skull torde slutligen i fråga om här ovan av mig ej särskilt nämnda tillståndsbevis för utövande av näring eller yrke i tariffen hänvisning böra meddelas till rubriken »tillståndsbevis».

Samtliga av mig nu föreslagna kompletterande och förtydligande bestämmelser synas mig hava sin rätta plats under den i tariffen förekommande rubriken »bevis».

I anledning av vad i ärendet anförts rörande tillståndsbevis att försälja denaturerat brännvin, anser jag mig böra erinra därom, att handeln med denna vara numera regleras av bestämmelserna, icke i 1890 års förordning, utan i förordningen den 1 juli 1918 angående handel med skattefri sprit.

Stämpelfrihet i frågor rörande fastställelse å sådan avstyckning av område, som omfattas i 5 kap. i lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, m. m.

Jämlikt 7 § i stämpelförordningen äger frihet från stämpel enligt förordningens 1 kap. rum bland annat i frågor rörande fastställelse å avsöndring av jord, vattenfall, fiske eller annan dylik lägenhet.

Enligt 5 kap. 15 och 21 §§ i lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad har magistrat, respektive länsstyrelse, att meddela fastställelse å avstyckning av område, som ej ingår i tomtindelning, och enligt kungörelse samma dag angående bevis om fastställelse å vissa kartor m. m. hava nämnda myndigheter att om meddelad fastställelse å avstyckning teckna bevis å till ärendet hörande konceptkarta.

Fastighetsregisterkommissionen. I skrivelse den 8 juli 1918 har nu fastighetsregisterkommissionen till Kungl. Maj:t gjort följande framställning:

Avstyckning av område, som ej inginge i tomtindelning, vore ett särskilt jorddelningsinstitut, som för städer och för samhällen å landet, för vilka skulle föras fastighetsregister enligt de för stad meddelade bestämmelser, ersatte jordavsöndring och ägostyckning. Institutet vore i åtskilliga avseenden jämförligt med jordavsöndring. Bland olikheter mellan de båda instituten kunde erinras, att avstyckning ej vore begränsad till viss kvotdel av stamfastighetens ägovidd, samt att avstyckning kunde äga rum, utan att avhandling om överlåtelse av det område, som skulle avstyckas, föreläge.

Med hänsyn till den likhet, jordavsöndrings- och avstyckningsinstituten sinsemellan erbjöde, hade, efter vad kommissionen hade sig bekant, tvekan uppstått, om ej ovan omnämnda bestämmelse om stämpelfrihet i fråga om avsöndring borde vinna analogisk tillämpning i fråga om avstyckning. Då emellertid avstyckning av område, som ej inginge i tomtindelning, vore ett särskilt jorddelningsinstitut, funne kommissionen en sådan analogisk tillämpning av den berörda föreskriften ej möjlig. Det ville emellertid synas kommissionen, som om skäl föreläge, att föreskrift meddelades om stämpelfrihet jämväl beträffande frågor om fastställelse å sådan avstyckning, som ovan nämnts. Kommissionen hemställde därför, att Kungl. Maj:t täcktes taga under prövning, om icke sådan bestämmelse lämpligen borde meddelas. Härvid syntes böra komma under övervägande, om icke någon begränsning borde ske i stämpelfriheten. Med hänsyn därtill, att avstyckning kunde omfatta huru stor del av en fastighet som helst, kunde ifrågasättas, om icke stämpelfriheten lämpligen kunde begränsas t. ex. så att, där avstyckningsförrättningen avsåge avstyckning — till en eller flera fastigheter — av högst tre hektar, i frågor om fastställelse å förrättningen stämpelfrihet komme att äga rum.

I sin ovanberörda framställning har fastighetsregisterkommissionen vidare påpekat, att, sedan uti tariffen i 3 § av stämpelförordningen rubriken »jordregister» numera ersatts med ordet »fastighetsregister», uttrycket »avskrift ur jordregister; se jordregister» borde därefter jämkas.

Över den sålunda gjorda framställningen har statskontoret avgivit infortrat yttrande, däri anföres:

Statskon-
toret.

Den i 7 § av gällande förordning angående stämpelavgiften förekommande bestämmelsen om frihet från stämpel i frågor rörande fastställelse å avsöndring av jord, vattenfall, fiske eller annan dylik lägenhet torde, på sätt fastighetsregisterkommissionen anfört, icke kunna tillämpas på frågor om fastställelse av sådan avstyckning av område, som omförmäles i 15 och 21 §§ i 5 kap. i lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad. Då emellertid ingen anledning syntes föreligga till att icke motsvarande frihet skulle äga rum i sistberörda art av ärenden, hemställde statskontoret om vidtagande av åtgärd för komplettering av 7 § i stämpelförordningen i sådant avseende.

Beträffande den av kommissionen upptagna frågan, huruvida stämpelfriheten lämpligen borde begränsas till endast de ärenden, där avstyckningen avsåge område av viss maximistorlek, vore detta ett spörsmål, vari statskontoret icke vore i tillfälle uttala något omdöme.

Lika med fastighetsregisterkommissionen och statskontoret anser även jag all anledning vara att utsträcka den stämpelfrihet, som för närvarande äger rum i frågor rörande fastställelse å avsöndring av jord, vattenfall, fiske eller annan dylik lägenhet, att åtminstone i viss mån gälla jämväl beträffande ärenden angående fastställelse å sådan avstyckning, som ovan omförmälts. Jag föreslår därför en komplettering av stadgandet i 7 § stämpelförordningen i denna riktning. På sätt kommissionen framhållit, torde dock en viss gräns böra uppdragas för rätten att åtnjuta dylik stämpelfrihet. Visserligen hade det varit riktigtast, om denna gräns bestämts uteslutande med utgångspunkt från de avstyckade områdenas värde. Detta torde dock i praktiken icke låta sig göra. Mot vad av kommissionen i detta avseende föreslagits har jag därför intet att erinra.

Departement-
s-
chefen.

Slutligen får jag i anledning därav, att ordet »jordregister» i stämpelförordningen ersatts med »fastighetsregister», förorda den omredigering av tariffen i förordningens 3 §, att i uttrycken »avskrift ur jordregister; se jordregister» och »utdrag av jordregister; se jordregister» ordet »jordregister» utbytes mot »fastighetsregister».

Jag har inom finansdepartementet låtit upprätta förslag till samtliga de av mig ifrågasatta ändringarna i stämpelförordningen. De nya bestämmelserna synas mig lämpligen böra träda i kraft den 1 januari 1920. Dock torde vad för närvarande finnes stadgat i 33 § andra stycket böra tillämpas även i fråga om däri omförmälda årsredogörelser avseende tiden före den 1 januari 1920.

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst det av honom omförmälda förslaget till *förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften*, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att antaga detsamma.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen gilla och bifalla; och skulle proposition i ärendet till riksdagen avlåtas av den lydelse, bil. litt. vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Herbert Wallin.